

پندهای شنیدنی

در
علم الشرایع

www.ketab.ir

تالیف:

سید علی قفاجی

سرشناسه: ابن بابویه، محمد بن علی، ۳۱۱ - ۳۸۱ ق.

Ibn Babawayh al-Qummi, Muhammad ibn Ali

عنوان قرارداد: علل الشرایع والاحکام. فارسی. برگزیده
عنوان و نام پدیدآور: پنجاهای شنیدنی در علل الشرایع / تألیف [صحیح: گردآورنده] سید علی فتاحی.

مشخصات نشر: قم: عصر جوان، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۲۱۶ ص. ۱۴×۵/۲۱؛ ۵/۱۴ س.م.

شابک: ۷۰۰۰۰ ریال؛ ۱-۲۶۱-۲۵۳-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۴ ق.

10th century -- Hadith (Shiites) -- Texts

شناسه افزوده: فتاحی، سید علی، ۱۳۴۶-، گردآورنده

رده بندی کنگره: BP۱۲۹

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۲۲۰۰۸

شناسنامه

عنوان: پنجاهای شنیدنی در علل الشرایع

گردآورنده: سید علی فتاحی

ناشر: عصر جوان

صفحه آرا: جوانه

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۱

شابک: ۱-۲۶۱-۲۵۳-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۷۰،۰۰۰ تومان

مرکز پخش:

[قم، پاساژ قدس، طبقه آخر، پلاک ۱۶۷]
[تلفن: ۰۳۷۳۰۰۳۷ - ۰۲۵ همراه: ۰۹۱۲۵۵۲۸۴۸۰]

همراه مؤلف: ۰۹۱۲۲۵۱۷۳۹۲

فهرست مطالب

فصل اول: علل و حکمت های نماز

- تفسیر تسبیحات اربعه در کلام رسول خدا ﷺ ۱۹
- تعداد رکعات نماز و فلسفه آن ۲۱
- تکبیرات و قصر خواندن نماز ۲۲
- احکام نوافل نماز در مسافرت ۲۴
- از آداب وضو ۲۴
- قضای نماز و روزه برای حائض ۲۴
- پنج تکبیر برای نماز میت ۲۵
- چرا چهار تکبیر برای نماز میت؟ ۲۵
- مساجد مقدس هستند ۲۶
- حکمت تکبیره الإحرام و رکوع ۲۷
- جمع بین دو نماز دلیلی دارد ۲۷
- جهر و إخفات در قرائت نماز ۲۸
- ویژگی های امام جماعت ۲۹
- تعداد رکعات نمازهای شبانه روز ۳۰
- اهمیت اذان و اقامه ۳۱
- برکات مهم نماز وتیره ۳۱

- ۳۲..... معنا و مفهوم سجده‌های نماز .....
 ۳۳..... اهمیت نماز صبح .....
 ۳۳..... سجده بر پشت دست .....
 ۳۴..... ساعت غفلت و اعمال آن .....
 ۳۴..... اوقات نهی شده برای نماز .....
 ۳۴..... دست بالا بردن به هنگام دعا .....
 ۳۵..... نماز در حال خواب آلودگی .....
 ۳۵..... اذان و اقامه و حالات زنان در نماز .....
 ۳۶..... نماز و سبک شمردن آن .....
 ۳۷..... تکبیرات آخر نماز .....
 ۳۸..... فضیلت سجده شکر بعد از نماز .....
 ۳۹..... علت محرومیت از نماز شب .....
 ۳۹..... ارزش بالای نماز شب .....
 ۴۰..... جایگاه «حَيَّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ» در اذان .....
 ۴۱..... تقرب با واجبات خدا .....
 ۴۲..... علت مهلت به شیطان .....
 ۴۲..... یاد خدا و رسولش ﷺ ده حسنه دارد .....
 ۴۳..... قصه وجوب نماز .....
 ۴۳..... جایگاه مهم نماز وتر .....
 ۴۴..... برکات مهم وضو .....
 ۴۴..... سخن گفتن در مستراح .....
 ۴۴..... ذکر و یاد خداوند در همه حال .....
 ۴۵..... ویژگی مهم غسل جمعه .....
 ۴۶..... چرا نماز واجب شد؟ .....
 ۴۷..... حکایت شیرین ایام البیض .....

اجابت دعوت مومن با زبان روزه ۵۰

فصل دوم: فلسفه و آداب حج

- عظمت کعبه و حج ۵۳
- مکه را بگه گویند ۵۳
- چرا کعبه چهارگوش است ۵۴
- چرا کعبه را بیت عتیق گویند ۵۴
- دلیل طواف کعبه ۵۵
- علت هفت شوط (دور) بودن طواف ۵۶
- جاهلیت و سنت ابراهیم علیه السلام ۵۷
- احترام مسجد الحرام ۵۷
- حاجیان مکه چه کسانی هستند؟ ۵۷
- محل اصلی مقام ابراهیم علیه السلام ۵۸
- علت بوسیدن حجر الاسود ۵۹
- علت سیاهی حجر الاسود ۶۰
- قصه حجر الاسود ۶۱
- حکایت سعی بین صفا و مروه ۶۲
- فضیلت قربانی کردن ۶۳
- معنی و مفهوم طائف ۶۳
- حاجیان از گناه پاک می شوند ۶۴
- ساخت کعبه با نظارت امام سجاد علیه السلام ۶۴
- سایبان برای حاجی مُخَرَّم ۶۶
- اهمیت بسیار مهم حج ۶۶
- منزلت حج، نماز و روزه ۶۷

فصل سوم: نصایح آموزنده

- ۷۱..... مصیبت حضرت یعقوب علیه السلام .....
 ۷۳..... آگاهی حضرت یعقوب علیه السلام از یوسف علیه السلام .....
 ۷۴..... شرط استمرار نبوت .....
 ۷۵..... قصه ازدواج یوسف و زلیخا .....
 ۷۶..... موسی علیه السلام کلیم الله .....
 ۷۷..... حکایت حضرت شعیب علیه السلام و موسی علیه السلام .....
 ۷۸..... حکایت غرق شدن فرعون .....
 ۷۹..... اندرز مورچه به حضرت سلیمان علیه السلام .....
 ۸۱..... قصه مرگ حضرت سلیمان علیه السلام و موریانه .....
 ۸۴..... نصایح امام صادق علیه السلام به ابوحنیفه .....
 ۸۵..... نشانه خیر و شر بودن انسان .....
 ۸۶..... دلیل پنهان بودن خداوند .....
 ۸۶..... ضرورت وجود نبوت و امامت .....
 ۸۸..... پیامبر صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام پدر امت هستند .....
 ۸۹..... محشور شدن با دوستان .....
 ۹۰..... معیار دوستی خداوند علی علیه السلام است .....
 ۹۰..... حلال زادگی و دوستی اهل بیت علیهم السلام .....
 ۹۱..... انگشتر عقیق به دست راست .....
 ۹۱..... معنا و مفهوم فاطمه و بتول .....
 ۹۲..... جایگاه خاص حضرت زهرا علیها السلام برای پیامبر صلی الله علیه و آله .....
 ۹۲..... عصمت ائمه علیهم السلام در کلام هشام .....
 ۹۴..... شتاب یاران امام حسین علیه السلام شنیدنی است .....

- ۹۴..... صبر امام کاظم علیه السلام
- ۹۴..... واقفیه چه کسانی هستند؟
- ۹۶..... بیعت صحیح در کلام امام رضا علیه السلام
- ۹۷..... تمام عمر روزه دار باشیم؟
- ۹۷..... هر عملی حکمتی دارد
- ۹۹..... سبب بواسیر
- ۹۹..... غسل جنابت در کلام امام رضا علیه السلام
- ۹۹..... سه لطف مهم خداوند بر انسان ها
- ۱۰۰..... عقوبت سخت شراب خوار
- ۱۰۱..... طلا برای مردان
- ۱۰۱..... اهمیت و علت زکات
- ۱۰۲..... زکات در هر صورت ماقط نمی شود
- ۱۰۲..... چرا سی روز روزه داری؟
- ۱۰۴..... شب قدر و اعمال آن
- ۱۰۵..... اهمیت زکات فطره
- ۱۰۵..... مقام عابد و عالم در روز قیامت
- ۱۰۶..... برکات زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام
- ۱۰۶..... استفاده بجا از نعمت ها
- ۱۰۶..... باید شنید!
- ۱۰۷..... مأموریت عجیب دو فرشته
- ۱۰۸..... زمان مراجعه به پزشک
- ۱۰۸..... کار برای خدا ارزش دارد
- ۱۰۹..... عواقب خطرناک عاق والدین
- ۱۰۹..... مجازات زنا در دنیا و آخرت
- ۱۱۰..... علت تحریم ربا

- ۱۱۱..... نشانه‌های صبر
- ۱۱۲..... خصلت زنان و مردان
- ۱۱۲..... شرایط ازدواج با مخالفین
- ۱۱۲..... مفهوم غیرت در مردان و زنان
- ۱۱۳..... خصوصیات بعضی از زنان بد
- ۱۱۳..... اوقات نزدیکی با همسر
- ۱۱۴..... آداب سبیل و موی بدن
- ۱۱۴..... گناه جدید بلای جدید می‌آورد
- ۱۱۵..... دلیل جاودانگی بهشت و دوزخ
- ۱۱۵..... معنا و مفهوم مؤمن
- ۱۱۶..... نیت مؤمن مهم‌تر از عمل اوست
- ۱۱۷..... نهی از رفت و آمد با افراد کم‌روزی
- ۱۱۷..... قصه تلخ قرض و بدهکاری
- ۱۱۸..... نهی از خوردن گِل
- ۱۱۸..... شستن دست و صورت کودک
- ۱۱۸..... غیبت بزرگ‌ترین گناه
- ۱۱۹..... کلام زیبا
- ۱۲۰..... در مال دنیا نگاهت به فقرا باشد
- ۱۲۱..... عقوبت دنیا برای دوستان
- ۱۲۱..... تحریم ناسزا گفتن و دشنام
- ۱۲۱..... نصیحت چرا؟
- ۱۲۲..... ارتباط با دوستان پدر
- ۱۲۲..... آثار تلخ بعضی از گناهان
- ۱۲۳..... تشابه زنان و مردان لعنت شده

فصل چهارم: حکایت‌های عبرت‌آموز

- ۱۲۷..... قصه ولادت مرحوم شیخ صدوق رحمته الله علیه :
- ۱۲۸..... مفهوم درهم و دینار.....
- ۱۲۹..... دزندگی حیوانات.....
- ۱۲۹..... انسان اشرف مخلوقات.....
- ۱۳۰..... وجه تسمیه آدم و انسان.....
- ۱۳۰..... آفرینش آدم علیه السلام و عیسی علیه السلام.....
- ۱۳۱..... ازدواج فرزندان آدم علیه السلام.....
- ۱۳۱..... طوفان حضرت نوح علیه السلام حکایتی دارد.....
- ۱۳۲..... شغل کشاورزی و چوپانی.....
- ۱۳۲..... دو معجزه مهم حضرت ابراهیم علیه السلام.....
- ۱۳۴..... فرعون حلال زاده بود.....
- ۱۳۵..... صبر حضرت ایوب علیه السلام.....
- ۱۳۷..... حضرت زکریا علیه السلام و توطئه شیطان.....
- ۱۳۸..... گریه کودکان ذکر است.....
- ۱۳۸..... علت وسعت رزق نادان و احمق.....
- ۱۳۸..... مناظره امام صادق علیه السلام با پزشک هندی.....
- ۱۴۴..... عالم ذر و تعهد انسان.....
- ۱۴۴..... مفهوم امی بودن رسول خدا صلی الله علیه و آله.....
- ۱۴۵..... تنهایی و مظلومیت علی علیه السلام.....
- ۱۴۶..... لقب ابوتراب امیرالمومنین علیه السلام.....
- ۱۴۷..... مفهوم امیرالمومنین علیه السلام ، ذوالفقار و قائم.....
- ۱۴۸..... صدای حلقه در بهشت.....

- ۱۴۸..... علی علیه السلام در کعبه بر دوش پیامبر صلی الله علیه و آله.....
- ۱۵۳..... حجت های الهی کیانند؟.....
- ۱۵۵..... عاشورا بزرگترین مصیبت.....
- ۱۵۸..... میثم تمار از شهادت امام حسین علیه السلام می گوید.....
- ۱۵۹..... علت حیض در زنان.....
- ۱۶۱..... حکمت مدت نفاس.....
- ۱۶۱..... چوب تر در قبر میت.....
- ۱۶۱..... تقدم غسل جنابت بر غسل میت.....
- ۱۶۲..... علت اشک مردگان.....
- ۱۶۲..... رزق و مرگ در طلب انسان.....
- ۱۶۳..... مقام مومن در کلام امام کاظم علیه السلام.....
- ۱۶۳..... سوال از رسول خدا صلی الله علیه و آله درباره آفرینش.....
- ۱۶۸..... قصه عبرت آموز ذوالقرنین.....
- ۱۷۱..... علت تحریم شراب.....
- ۱۷۲..... قصه آدم و شیطان درباره انگور.....
- ۱۷۳..... توبه بدعت گذار و عدم قبول آن.....
- ۱۷۴..... قصه پرستش گاو.....
- ۱۷۵..... آفرینش مگس.....
- ۱۷۵..... علت آفرینش ذرات معلق.....
- ۱۷۶..... نگاه به زن با قصد ازدواج.....
- ۱۷۶..... معنا و مفهوم طیب.....
- ۱۷۷..... لقب رجیم و خناس برای شیطان.....
- ۱۷۷..... شکنجه و آزار در اسلام.....
- ۱۷۷..... دشمن قسم خورده انسان.....
- ۱۷۸..... داستان قوم لوط و عذاب آنها.....

- ۱۸۳..... از معجزات امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۱۸۴..... کراهت بازی با ریش خود.....
 ۱۸۴..... کراهت سوت زدن.....
 ۱۸۴..... ترخم خداوند در قیامت.....
 ۱۸۵..... سدرۃ المنتهی چیست؟.....
 ۱۸۵..... برکت حجت خدا برای همگان.....
 ۱۸۶..... مأموریت ملک الموت.....
 ۱۸۶..... علی بن یقظین از امام کاظم علیه السلام می پرسد.....
 ۱۸۷..... گریه و خنده کودک.....
 ۱۸۷..... قصه ملکوت دیدن حضرت ابراهیم علیه السلام.....
 ۱۸۷..... سوالات مهم مرد شامی از امیرالمؤمنین علیه السلام.....
 ۱۹۶..... وصف روز چهارشنبه در کلام امیرالمؤمنین علیه السلام.....
 ۱۹۸..... بهشت حضرت آدم علیه السلام.....
 ۱۹۸..... علی علیه السلام و تقسیم غنائم.....
 ۱۹۸..... نصایح عبرت آموز.....

فصل پنجم: اخلاقیات و احکام

- ۲۰۳..... بلای مقربان الهی.....
 ۲۰۳..... خشکی اشک چشم و قساوت.....
 ۲۰۴..... انسان احمق در نزد خدا.....
 ۲۰۵..... خوش رفتاری و بدرفتاری دلیل دارد.....
 ۲۰۵..... دوستی متقابل والدین و فرزندان.....
 ۲۰۵..... دلیل برتری رسول خدا صلی الله علیه و آله بر سایر انبیاء.....
 ۲۰۶..... رفتار ائمه علیهم السلام در چارچوب خداوند.....

مقدمه

انسان به برکت عقل و اندیشه موجودی کنجکاو و پرسشگر است و از پیرامون خلقت خود و آفرینش سایر مخلوقات سئوالاتی دارد، هرچه سئوالات انسان بیشتر باشد به همان اندازه از رشد و بالندگی برخوردار خواهد بود به همین سبب خداوند انسان را تکریم و احترام فرموده و در جایگاه اشرف مخلوقات قرار داده است. از طرفی دین اسلام دین تمام و کمالی است و چون کامل است نیاز به هیچ نوآوری و بدعتی ندارد ولی شارع مقدس در قراردادن آموزه‌های دینی و احکام دین که از طریق ارسال رسل و ائمه علیهم‌السلام به دست ما رسیده است حکمت‌ها و علت‌هایی را به مصلحت انسان در نظر گرفته است که بعضی از این علل شرایع توسط رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و ائمه هدی علیهم‌السلام بیان گردیده است. مرحوم شیخ صدوق رحمته‌الله در کتاب گرانقدر علل الشرایع به این حکمت‌ها و علت‌ها که انصافاً در تغذیه روح و روان انسان نقش حیاتی دارند پرداخته و روح پرسشگری انسان را مجاب کرده است و خدمات ارزنده‌ای به جهان اسلام هدیه نموده است.